

Патријарх Порфирије: Све оно најдраже и највредније с поверењем препустимо љубави Божјој и промислу Његовом

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 15. јуна 2025. године, у Недељу свих светих, у Богородичиној цркви у Земуну

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, вера није тек једна од особина човека нити је она само психолошки израз људског бића. Вера је темељ, вера је основ, вера је нада, вера је важнија од живота. Сам живот се темељи на вери и израз је живота. И зато вера обухвата читавог човека, све оно што ми јесмо. И вера из тог разлога обликује, управља животима сваког од нас. Али вера има и силу, и моћ, и задатак да обликује и заједницу, да обликује живот једног народа, да постави принципе и смернице, да укаже на истинске и праве путеве живота; једном речју, да формира живот, да организује живот, да роди живот који је у складу са Јеванђељем Христовим, који је у складу са речју Божјом, а који је самим тим у складу са изворним нашим здрављем, који је у складу са здравом, истинском, правом и нормалном природом, нас као личности, као појединаца и нас као заједнице.

Ми, православни Срби, то одлично знамо. Знамо, јер све што је кроз историју

нашег народа било прожето вером, све што је запечаћено вером, вером православном, вером у Христа, све што је израз вере, не само да је имало свој значај у простору и у епохи, када је било актуелно и дејствовало по себи, него има свој смисао, свој значај и за нас данас, иако се можда тицало наших предака пре један век, два, три, пет, десет векова.

Вера зато није ни пука философија, није само нека идеологија. Вера не решава искључиво и само било које од питања са којима смо суочени овде и сада, иако често решава, не зато што је примарни циљ вере да решава та питања, него зато што вера решава суштинска питања, а онда као резултат и као последица, сами по себи решавају се и многи други проблеми. Зато и важи оно да ће се вера по делима познати. И зато и каже: Да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела. Дакле, по делима препознаје се наша вера. По нашим делима, кроз која се вера и пројављује, препознаје се наш однос, наше послушање речи Божјој и наша љубав према ближњима.

Међутим, вера самим тим, будући да се тиче читавог нашег живота, читавог човека, подразумева и жртву, подразумева крст, што ћемо чути у данашњем Јеванђељу. И то не ма какав крст него крст Христов. Вера подразумева да ми узмемо свој крст и пођемо за Христом, тј. да свој живот доживимо као дар од Бога и да га, колико год до нас стоји, принесемо као уздарје љубави Божјој и дарујемо своме ближњем, ко год да је наш ближњи. И чули смо из одељка из посланице апостола Павла који описује живот оних који верују, какав је то живот био. Они су бацани да буду храна зверима, камење се бацало на њих, прогањани су, стругани, једном речју, на сваки начин бивали одбацивани. И то је просто нешто што је у природи нашег опредељења за Бога. Зато што опредељење за Бога подразумева супротстављање духу овог света, правилима живота овог света, философији и мудровању овог света; супротстављање правилу које гласи: Ја сам бог, све треба мени да се покори, све ми је дозвољено! Јер томе се супротставља реч Божја која вели: Љуби Бога читавим својим бићем и ближњега свога као самога себе, па све до позива да волимо и оне који нам се супротстављају, који себе виде као наше непријатеље.

И отуда, данашње Јеванђеље почиње речима: Ко призна мене пред људима, признаћу ја њега пред Оцем, тј. ко исповеди мене пред људима, који исповеда и сведочи своју веру, исповеда речима, сваким својим покретом, читавим својим бићем и потврђује својим животом, ко не прави компромисе са овим светом, попут, рецимо, Пилата. Њему је све јасно, када му је приведен

Господ и Пилат треба да Га осуди. Јасно му је да се не ради ни о каквој кривици и да се ради, у најмању руку, о честитом човеку, о човеку врлине, али њему није било једноставно да испуни истину и правду, јер му је више стало било до компромиса са овим светом. Стало му је до тога шта ће људи рећи. Пријавиће га власти која је виша од њега, изгубиће свој положај; плашио се тога, иако да је оправдао или да није осудио Господа, не би погрешно.

Дакле, није довољно да ми само изнутра имамо идеју о томе како постоји Бог у далеким својим висинама, па чак и да верујемо да је моћан, него је потребно и неопходно да тај свој став и ту своју веру потврдимо читавим својим бићем и да исповедимо пред људима своју веру, јер од тога да ли смо ми своју веру исповедили неће зависити само наш живот овде и сада – а он ће, често, када исповедимо своју веру, подразумевати страдање, подразумевати одбацавање – него од тога да ли смо исповедили, потврдили своју веру пред другима, да ли смо признали Бога, Господа Исуса Христа пред људима, зависиће и наш живот у будућем веку, јер од тога ће зависити да ли ће се Господ нас постидети или не. Ако признате ви мене пред људима, признаћу Ја вас пред Оцем својим, штавише, даћу вам да будете са десне стране моје када опет дођем.

Да бисмо исповедили Господа пред људима, неопходно је да узмемо свој крст и пођемо за Њим. А то значи да разумемо да све од Њега зависи, да је Он Алфа и Омега, да је Он почетак и крај, да не постоји ништа из овога света, макар и највредније било у нашим животима, а да је важније од нашег односа са Богом. Штавише, све оно што нам је важно и оно што нам је најважније у нашим животима, имаће свој смисао и своју вредност тек ако се постави у контекст нашег нераскидивог односа са Богом, тј. тек ако оно што нам је најдраже и највредније с поверењем препустимо љубави Божјој и поверавамо промислу Његовом, а нећемо по сваку цену да се спроведе наша воља над оним до чега нам је стало; јер наша молитва гласи: Нека буде воља Твоја, за разлику од духа овог света, од човека овог света који каже: Да буде воља моја. Замислите колика је ту разлика, не само вербална, не само у речима: од тога да буде воља Твоја, а не да буде воља моја, зависи све у нашим животима. Огромна је разлика од тога да буде воља моја а не воља Божја. Дакле, тек када све оно што је нама најдраже, највредније и најмилије ставимо у контекст речи да буде воља Твоја, онда ће добити своје право место, свој смисао и тек онда ће добити пуну лепоту, пуни значај и за нас.

Зато Господ и каже скандалозну реченицу: Ко љуби оца или матер већма

него мене – није мене достојан и ко љуби сина или кћер већма него мене – није мене достојан. А у Јеванђељу по Луки још радикалније изражава ову своју скандалозну реч, па каже: Ко не мрзи оца и матер своју, није мене достојан. Наравно, на први поглед и на прво слушање шокираћемо се, да ли то Господ хоће да каже да оне који су нам најмилији, најпотребнији, најдражи, да они из којих црпемо смисао свога постојања јер их волимо – а љубав је оно што нам даје смисао постојања и смисао живота – да ли то значи да треба да их одбацимо? Наравно да то не значи то. Али појачаним нагласком, на овај начин, на нашем односу према ономе до чега нам је највише стало, Господ хоће да каже да ти до којих ти је стало, који су смисао твог постојања, муж, жена, брат, сестра, родитељи, деца, добиће пуноћу и вечни смисао, вечни значај за тебе тек ако и они заједно с тобом, у твојој загрљају и загрљају твоје вере, из твога наручја буду поверавани Богу. А ти ћеш учинити све што је до тебе, опет из љубави, према Богу и из поверења у Њега. А онда ће Господ најпре подарити покој, мир, унутрашњи склад, истинско и право расуђивање. Оно што нам данас веома недостаје је расуђивање. Човек може да расуђује само ако се труди да живи у складу са законом Божјим, ако има просветљен и просвећен ум, има чисто и топло срце. Ако има помрачен ум, хладно срце, колико год снагу да има и енергију, какву год да има позицију, па чак и ако мисли да има добру намеру, напосто не може дати благородне резултате, не може имати истинских и правих плодова.

Зато нека би Господ дао, браћо и сестре, да ми узмемо, свако од нас, свој крст, да свој живот видимо као дар од Бога и да све што нам је дато видимо као дар од Бога и да се потрудимо да нам вером нашом Христос, исповедајући Га пред људима, увек буде на првом месту како бисмо и ми били удостојени да Он призна нас пред Оцем својим и да ми добијемо место у Његовој близини у Царству Божјем, где се слави Он, Један у Тројици Бог, Отац и Син и Свети Дух, сада и увек и у векове векова. Амин.

spc.rs